

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Psicología da aprendizaxe en contextos educativos	Código	652G02007	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Galego			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicología Evolutiva e da Educación			
Coordinación	Brenlla Blanco, Juan Carlos	Correo electrónico	juan.brenlla@udc.es	
Profesorado	Brenlla Blanco, Juan Carlos Porto Rioboo, Ana Maria Santorum Paz, Maria Rosa	Correo electrónico	juan.brenlla@udc.es ana.prioboo@udc.es rosa.santorump@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Esta materia xunto coa "Psicología do desenvolvemento de 6 a 12" configuran o Módulo de Formación Básica do Título: Procesos educativos, aprendizaxe e desenvolvemento da personalidade de 6 a 12 anos (Orden ECI/3857/2007, do 29 de decembro).</p> <p>O núcleo de competencias básicas trata da comprensión dos procesos educativos e da aprendizaxe e dos determinantes persoais e relacionais e contextuais da aprendizaxe escolar.</p>			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Coñecer, comprender e valorar o coñecemento científico aportado desde a psicología da educación ao estudo dos procesos de cambio comportamental que se producen nos seres humanos como resultado da súa participación en situacións educativas.	A1 A7		
Coñecer, comprender e reflexionar sobre as principais teorías, concepcións e tipos de aprendizaxe e as súas implicacións educativas e valorar a importancia de facer unha aprendizaxe constructiva, significativa e interactiva.	A1 A5	B1	
Coñecer, comprender, identificar e reflexionar sobre algunhas das variábeis máis relevantes propias das situacións educativas escolares de natureza intrapersoal ou propias do alumnado, tanto do ámbito cognitivo como afectivo e a súa incidencia na aprendizaxe escolar.	A1 A4 A6 A7	B1	
Coñecer, comprender, identificar e reflexionar sobre algunhas das variábeis máis relevantes propias das situacións educativas escolares de natureza relacional ou contextual e a súa incidencia na aprendizaxe escolar.	A1 A7 A11	B1	
Planificar e realizar tarefas de forma crítica e creativa, como froito dun pensamento diverxente.		B1 B5	C6 C7
Manexar ferramentas informáticas e utilizar distintos recursos da rede para a procura de información.		B1 B5 B11	C6
Elaborar informes de forma sistemática e planificada a partir de datos obtidos da aplicación de cuestionarios u observación.	A1	B1 B5	C6 C7
Entender o carácter interactivo do proceso de ensino/aprendizaxe nas situacións educativas, e en consecuencia valorar a asistencia á clase como o contexto en que se materializará o mesmo.	A1	B1	C6 C7
Valorar a participación, o diálogo e o debate, cunha actitude de respecto, tanto cara ás quendas como ás ideas, como formas de implicación activa e compromiso coa aprendizaxe.	A5	B5	C7

Sensibilizarse, comprometerse activamente, responsabilizarse e avaliar o propio proceso de aprendizaxe, desenvolvendo hábitos de traballo, esforzo, responsabilidade e actitudes de curiosidade, rigor científico e interese pola aprendizaxe e o traballo ben feito.		B1	C7
Desenvolver técnicas e actitudes favorábeis á cooperación, coparticipación, compromiso e intercambio con outros e outras compañeiros e compañeiras e desenvolver formas de conversación e pensamento exploratorias que favorezan a comprensión e construción do coñecemento.		B1 B2	C6 C7
Recoñecer e valorar as diferenzas individuais rexeitando a discriminación baseada en diferenzas de sexo, clase social, crenzas, raza e outras características individuais e sociais. Aceptar e valorar a diversidade			C7

Contidos	
Temas	Subtemas
GRUPO A	
TEMA 1: O PROCESO DE ENSINO/APRENDIZAXE DESDE A PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. A transformación da educación en desenvolvemento 2. O estudo da aprendizaxe a través da Psicoloxía da Educación<ol style="list-style-type: none"> 2.1. O obxecto de estudo da P.E. 2.2. Os contidos da P.E. 3. A sistematización dos procesos de ensino/aprendizaxe escolar
TEMA 2: A APRENDIZAXE ESCOLAR NA PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. Principais enfoques psicolóxicos da aprendizaxe<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Enfoque condutista 2.2. Enfoque cognitivo 3. Categorias/tipos de aprendizaxe escolar 4. Trazos relevantes da aprendizaxe escol
TEMA 3. VARIABLES COGNITIVAS DO ALUMNADO QUE INCIDEN NA APRENDIZAXE ESCOLAR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. Procesos de Aprendizaxe e Estratexias de aprendizaxe 3. Intelixencia e Aptitudes<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Natureza e estrutura da intelixencia 3.2. Intelixencia emocional
TEMA 4.VARIABLES MOTIVACIONAIS DO ALUMNADO QUE INCIDEN NA APRENDIZAXE ESCOLAR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. Que é a motivación escolar e de que depende? 3. O compoñente de valor da motivación: as metas académicas<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Metas de aprendizaxe e metas de execución 3.2. O sistema educativo e a formación de metas 4. Os compoñentes de expectativa e afectivo-emocional da motivación<ol style="list-style-type: none"> 4.1. As atribucións causais<ol style="list-style-type: none"> 4.1.1. As dimensións da causalidade 4.1.2. Consecuencias cognitivas (expectativas) e afectivas das atribucións de causalidade 4.1.3. Estilos atribucionais e motivación 4.2. O autoconcepto como variábel motivacional<ol style="list-style-type: none"> 4.2.1. Teoría de autovalía

TEMA 5: FACTORES INTERPERSOAIS E CONTEXTUAIS QUE AFECTAN Á APRENDIZAXE ESCOLAR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. A interacción profesorado-alumnado<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Representacións mutuas 2.2. Efectos das expectativas na educación 3. Interacción entre o alumnado<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Introducción 3.2. Preferencia e popularidade entre iguais 3.3. Nivel de participación do alumnado<ol style="list-style-type: none"> 3.3.1. Aprendizaxe cooperativa 3.3.2. Tutoría entre iguais 3.3.3. Colaboración entre iguais 3.4. A construción do coñecemento na interacción entre o alumnado<ol style="list-style-type: none"> 3.4.1. Mecanismos interpsicolóxicos 3.4.2. Factores moduladores
ACTIVIDADES PRACTICAS	
PROXECTO DE INVESTIGACIÓN	
GRUPO B	
TEMA 1: A PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. A orixe da Psicoloxía da Educación 2. Concepcións da relación entre Psicoloxía da Educación e educación 3. Dimensións ou finalidades 4. Obxecto de estudo 5. Os contidos 6. As tendencias actuais e perspectivas de futuro
TEMA 2: A APRENDIZAXE ESCOLAR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Principais enfoques Psicolóxicos da Aprendizaxe<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Enfoque condutista 1.2. Enfoque cognitivo 2. Categorías e tipos de aprendizaxe escolar 3. Trazos relevantes da aprendizaxe escolar
TEMA 3: FACTORES INTRAPERSEOIS IMPLICADOS NA APRENDIZAXE ESCOLAR: O ALUMNO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Variables cognitivas<ol style="list-style-type: none"> 1.1. A intelixencia 1.2. Procesos de aprendizaxe 1.3. Estratexias de aprendizaxe 1.4. Estilos e enfoques de aprendizaxe 2. Variables motivacionais<ol style="list-style-type: none"> 2.1. As metas académicas 2.2. As atribucións causais 2.3. O autoconceito
TEMA 4: FACTORES INTERPERSEOIS QUE INCIDEN NA APRENDIZAXE ESCOLAR: O CONTEXTO	<ol style="list-style-type: none"> 1. As interaccións entre iguais<ol style="list-style-type: none"> 1.2. Tipos de relación entre iguais 1.3. A construción do coñecemento na interacción entre o alumnado: mecanismos interpsicolóxicos 1.4. O agrupamento dos alumnos 2. A interacción profesorado-alumnado: as expectativas do profesor<ol style="list-style-type: none"> 2.1. A formación das expectativas 2.2. Efectos das expectativas na educación

Planificación

Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	1.5	0	1.5
Sesión maxistral	19.5	0	19.5
Investigación (Proxecto de investigación)	10.5	45.5	56
Traballos tutelados	6	38	44
Proba mixta	3	25	28
Atención personalizada	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades que se levarán a cabo antes de iniciar o proceso de ensino/aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar. Con elas preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos saberes previos do alumnado.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas ao alumnado, coa finalidade de transmitir os coñecementos de cada tema e facilitar a súa aprendizaxe.
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensinanza orientado a facilitar a construción expansiva do coñecemento mediante a realización de actividades-prácticas en grupo para identificar, analizar e estudar algunhas das variabeis intrapersonais da aprendizaxe escolar (variables do alumnado) a partir da observación participativa ou da aplicación de probas
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma do alumnado baixo a tutela do profesor ou profesora na aula. Trátase de actividades de orientación-execución e de demostración-práctica a fin de que o alumnado comprenda significativamente a información e a integre na súa estrutura de coñecementos. Inclúense dentro destes traballos tutelados: análises de fontes documentais, realización de esquemas ou resumos, glosarios, presentacións orais, prácticas a través de TICs ou estudos de casos. Todo isto farase a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Proba mixta	Grupo A. Proba Mixta que integra preguntas tipo de probas de recordo libre e de recoñecemento sobre os contidos teórico-prácticos de cada un dos temas. Grupo B. Proba obxectiva que consiste en formular unha cuestión en forma de pregunta directa ou de afirmación incompleta, e varias opcións ou alternativas de resposta que proporcionan posibles solucións, das que só unha delas é válida.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Investigación (Proxecto de investigación)	A atención personalizada realizarase tanto no escenario da aula, como na rede e en titorías. Consistirá en guiar e tutelar o proceso da aprendizaxe dos grupos de traballo nas distintas actividades de tipo teórico e práctico e na elaboración dos informes pertinentes.
Traballos tutelados	Todo isto farase coa finalidade de facilitar que o alumnado comprenda significativamente a información, a integre na súa estrutura de coñecementos e se implique activamente.

Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Investigación (Proxecto de investigación)	Trátase de estudar algunhas das variábeis ou factores da aprendizaxe escolar e elaborar un informe/artigos en base a busca e análise de documentación científica e datos. Este traballos faranse en grupo.	40

Traballos tutelados	Traballo individual e en grupo que consiste na realización de actividades a facer na aula e fóra dela para cada un dos temas. Estas actividades colaborativas serán basicamente de orientación-execución ou demostración-práctica. Este portafolios que integra as metodoloxías de aprendizaxe cooperativo, traballos tutelados, estudo de casos, presentación oral, glosario análise de fontes documentais... será o material que se contemple na avaliación	20
Proba mixta	<p>GRUPO A.</p> <p>Esta proba de carácter individual de carácter mixto (é dicir, inclúe preguntas de recordo libre e de recoñecemento sobre os contidos teórico-prácticos)realizarase ao finalizar cada un dos temas da materia, para verificar o grao de adquisición das competencias do saber e saber facer.</p> <p>GRUPO B.</p> <p>Farase unha proba escrita para avaliar os coñecementos teóricos da materia. A proba consistirá en 30 preguntas con tres posibles respostas das cales só unha é a correcta, as preguntas incorrectas restan a razón de cada dúas mal anulan unha ben.</p>	40

Observacións avaliación

GRUPO A:

CONVOCATORIA. Dependendo da asistencia continuada ou non as clases, hai dúas modalidades de seguir a materia que determinan dous modos diferentes de avaliación: Modalidade A: Avaliación Continua e Modalidade B de Avaliación Final;

? Modalidade A: Avaliación Continua. Nesta modalidade levarase a cabo unha avaliación de tipo procesual consistente na realización dunha serie de actividades prácticas de cada tema realizadas de forma individual e en grupo co seguimento periódico das mesmas. Por tanto será obrigatoria a asistencia ás clases (como mínimo o 85% das horas presenciais, é dicir, só se poderá faltar un máximo de 4 módulos no cuadrimestre, en caso contrario deberase optar pola modalidade B), sendo imprescindible ademais a participación activa e continuada por parte do alumnado no grupo de traballo na aula (no caso de non ser así contabilizarase como unha ausencia).

Esta avaliación levarase a cabo a partir dun dossier ou carpeta de traballo (portafolio) que incluirá:

a/ As actividades individuais e de grupo de cada un dos temas que suporán un máximo dun 20% da cualificación;

b/ O proxecto de investigación a realizar en grupo que suporá un máximo do 40% da cualificación.

Para superar satisfactoriamente a materia será necesario realizar todas as actividades propostas para cada tema e investigación; e participar no traballo non presencial como mínimo nun 85% das horas traballadas.

c/ As probas mixtas individuais sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Isto representa como máximo un 40% da cualificación.

? Modalidade B: Avaliación Final. Para aquel alumnado que non asista ao 85% das horas presenciais, a nota final virá determinada por unha proba final escrita dos contidos teórico e prácticos da materia (isto supón que individualmente terán que realizarse tódalas actividades propostas na materia xunto co proxecto de investigación, e conxuntamente cos contidos teóricos serán obxecto de preguntas na proba final). A data para esta proba será a fixada polo Centro.

OUTRAS CONVOCATORIAS Nas restantes convocatorias seguirase a Modalidade B anterior, isto é proba escrita dos contidos teórico-prácticos da materia do curso académico correspondente.

GRUPO B:

Teranse en conta dúas opcións en función da asistencia e participación do alumnado nas clases presenciais.

Opción A. ALUMNADO QUE ASISTE E PARTICIPA NA CLASE (85%): Coñecementos prácticos: Nas clases interactivas realizaranse as tarefas antes mencionadas en pequeno grupo e individualmente, constituíndo o 60% da nota final. O alumnado terá que asistir ás clases interactivas para poder facer estas prácticas, e entregalas dentro dos prazos establecidos. Coñecementos teóricos: Mediante a Proba de resposta múltiple avaliaranse os coñecementos teóricos, que constitúen o 40 % da nota final. Todas as prácticas e o exame serán puntuados nunha escala de 0 a 10 e logo aplicado o correspondente porcentaxe para a obtención da nota final. A cualificación final será a suma da cualificación dos coñecementos teóricos e dos prácticos, esta suma só se realizará cando en cada unha das dúas partes (práctica e teórica) se obteña o 50% da puntuación posible.

Opción B. ALUMNADO QUE NON ASISTE E PARTICIPA NA CLASE (85%)Coñecementos prácticos: Como non pode asistir as clases interactivas terá que realizar as tarefas individualmente dentro dos prazos establecidos. Estas prácticas constitúen o 33,33 % da nota final. Coñecementos teóricos: O alumno terá que facer dúas probas ou exames para avaliar os coñecementos teóricos. Mediante a Proba de resposta múltiple, antes comentada, obterá o 33,33 % da nota final. E mediante unha Proba de resposta breve de 10 preguntas obterá o restante 33,33 % Todas as prácticas e o exame serán puntuados nunha escala de 0 a 10 e logo aplicado o correspondente porcentaxe para a obtención da nota final. A cualificación final será a suma da cualificación dos coñecementos teóricos e dos prácticos, esta suma só se realizará cando en cada unha das tres partes se obteña o 50% da puntuación posible.

NOTAS.

1. No caso de ter aprobada só unha das partes (teoría ou práctica), esta manterase aprobada noutras convocatorias (máximo 4 cursos académicos, mentres o responsable da materia sexa Juan Carlos Brenlla Blanco).

2. A cualificación de NP darase a aquel alumnado que non participa de ningunha das metodoloxías de avaliación descritas.

Fontes de información	
Bibliografía básica	
Bibliografía complementaria	

Recomendacións	
Materias que se recomenda ter cursado previamente	
Materias que se recomenda cursar simultaneamente	
Materias que continúan o temario	
Observacións	

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías